

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

© Këshilli i Evropës, 2021. Përkthimi jozyrtar i bërë nën Projektin "Forcimi i institucioneve të Kosovës* në luftën kundër torturës, keqtrajtimit dhe trajtimit degradues". Projekti bashkëfinancohet nga ana e qeverisë Norvegjeze dhe Këshillit të Evropës. Ky përkthim nuk e obligon Gjykatën.

© Council of Europe, 2021. Unofficial translation made under the Project on "Strengthening Kosovo* Institutions in Fight against Torture, Ill-treatment and Degrading Treatment". The project is funded by Norwegian government and the Council of Europe. This translation does not bind the Court.

© Conseil de l'Europe, 2021. Cette traduction non officielle a été faite dans le cadre de Project "Renforcer les institutions du Kosovo* dans la lutte contre la torture, les mauvais traitements et les autres traitements dégradants". Le projet est financé par le gouvernement norvégien et le Conseil de l'Europe. Cette traduction ne lie pas la Cour.

* Të gjitha referencat për Kosovën, si për territorin, institucionet apo popullsinë, në këtë tekst duhet të kuptohen në përputhje të plotë me Rezolutën 1244 të Kombeve të Bashkuara dhe pa ndonjë paragjykim për statusin e Kosovës

*All references to Kosovo, whether the territory, institutions or population, in this text shall be understood in full compliance with United Nations Security Council Resolution 1244 and without prejudice to the status of Kosovo.

* Toute référence au Kosovo mentionnée dans ce texte, qu'elle concerne le territoire, les institutions ou la population, doit se comprendre en plein conformité avec la Résolution 1244 du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies et sans préjuger du statut du Kosovo.

Fletë faktesh - Kushtet e mbajtjes dhe trajtimi i të burgosurve

Tetor 2020

Kjo fletë faktesh nuk obligon gjykatën dhe nuk është e plotë

Kushtet e mbajtjes dhe trajtimi i të burgosurve

Shih edhe fletët e fakteve në ["Paraburgimi dhe shëndeti mendor"](#), ["Greva e urisë në mbajtje"](#), ["Burgimi i përjetshëm"](#), ["Të drejtat shëndetësore të të burgosurve"](#) dhe ["Vendet e burgjeve sekrete"](#).

Kushtet (higjienike) të qelive

Peers k. Greqisë

19 prill 2001

Në gusht 1994, aplikanti, i cili ishte trajtuar për varësi nga heroina në Mbretërinë e Bashkuar, u arrestua në Aeroportin e Athinës me akuza që kanë të bëjnë me drogën. Ai u dërgua në burgun Koridallos në Greqi si i paraburgosur dhe u dënua më pas. Ai u ndalua fillimisht në spitalin psikiatrik të burgut para se të transferohej në njësinë e ndarjes së pavijonit Delta dhe më pas, në pavijonin Alpha. Ai u ankua në veçanti për kushtet e ndalimit të tij, duke pretenduar veçanërisht se në pavijonin Delta ai kishte ndarë një qeli të vogël me një të burgosur tjetër, me një tualet të hapur, i cili shpesh nuk funksiononte, në kushte të nxehta, të ngushta me pak dritë natyrore dhe pa ventilim.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut vlerësoi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) i [Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut](#), duke konstatuar se kushtet e ndalimit të aplikantit në njësinë e ndarjes të pavijonit Delta të burgut Koridallos kishin përbërë trajtim degradues. Ajo në veçanti mori parasysh se, për të paktën dy muaj, aplikantit iu desh të kalonte një pjesë të konsiderueshme të secilës periudhë 24-orëshe praktikisht të mbyllur në shtratin e tij në një qeli, pa ventilim dhe pa dritare, e cila nganjëherë do të bëhej e padurueshme nga të nxehtit. Ai gjithashtu duhej të përdorte tualetin në prani të një të burgosuri tjetër dhe të ishte i pranishëm ndërsa tualeti po përdorej nga shoku i tij i qelisë. Gjykata ishte e mendimit se kushtet në burg për të cilat u ankua kishin zvogëluar dinjitetin njerëzor të aplikantit dhe i kishin dhënë atij ndjenja të ankthit dhe inferioritetit të aftë për ta poshtëruar dhe nënçmuar atë dhe ndoshta për të thyer rezistencën e tij fizike ose morale.

Kalashnikov k. Rusisë

15 korrik 2002

Aplikanti kaloi gati pesë vjet në paraburgim, i akuzuar për përvetësim, para se të lihej i pafajshëm në vitin 2000. Ai u ankua për kushtet në qendrën e mbajtjes ku ai u mbajt, në veçanti që qelia e tij ishte e mbipopulluar - në 17 metra katrorë mbaheshin 24 të burgosur -, që duke qenë i rrethuar nga duhanpirës të rëndë, ai u detyrua të bëhej duhanpirës pasiv, që ishte e pamundur për të fjetur siç duhet pasi drita e televizorit dhe qelisë nuk u fikën kurrë, që qelia ishte e mbushur me kacabu (bubashfaba) dhe miza, dhe se ai fitoi shumëllojshmëri sëmundjesh të lëkurës dhe infeksioneve kërpudhore, duke humbur thonjtë e këmbëve dhe disa nga thonjtë e gishtave të tij.

Megjithëse Gjykata pranoi që nuk kishte asnjë tregues të një qëllimi pozitiv për të poshtëruar aplikantin, ajo konsideroi se kushtet e mbajtjes kishin përbërë trajtim degradues në **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Në veçanti, mjedisi tepër i mbipopulluar dhe jo-sanitar dhe efekti i tij i dëmshëm në shëndetin dhe mirëqenien e aplikantit, i kombinuar me kohëzgjatjen e periudhës gjatë së cilës aplikanti u mbajt në kushte të tilla, kontribuuan në këtë konstatim.

Sa i përket mbipopullimit, Gjykata theksoi se [Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës \(KPT\)](#) kishte caktuar 7 m² për një të burgosur si një udhëzim të përafërt, të dëshirueshëm për një qeli burgu.

Modârcă k. Moldavisë

10 maj 2007

Në vitin 2005, aplikanti, i cili vuan nga osteoporozja, kaloi nëntë muaj të paraburgimit në një qeli 10 m² me tre të paraburgosur të tjerë. Qelia kishte qasje shumë të kufizuara në dritën e diellit; nuk ishte ngrohur ose ajrosur siç duhet; furnizimi me energji elektrike dhe ujë ndërpriteshin në mënyrë periodike. Aplikantit nuk iu siguruan çarçafë krevati ose rroba burgu; tryeza e ngrënies ishte afër tualetit dhe shpenzimet ditore për ushqim ishin të kufizuara në 0.28 euro (EUR) për secilin të paraburgosur. Aplikanti pretendoi, ndër të tjera, se ai ishte mbajtur në kushte çnjerëzore dhe degraduese.

Gjykata arriti në përfundimin se efekti kumulativ i kushteve të burgut të aplikantit dhe koha kur ai ishte detyruar t'i duronte ato kishin përbërë **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo vuri në dukje në veçanti se Qeveria e Moldavisë nuk kishte kontestuar praninë e tri shtresave të rrjetës metalike në dritaren e qelisë, se furnizimi me energji elektrike dhe ujë ishin ndërprerë për periudha të caktuara, që aplikanti nuk ishte pajisur me çarçafë ose rroba dhe kishte për të investuar në riparimin dhe mobilimin e qelisë, që tryeza e ngrënies ishte afër tualetit dhe se shpenzimet ditore për ushqim ishin kufizuar në 0.28 EUR në ditë për secilin të paraburgosur. Gjykata më tej vërejti se [Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës \(KPT\)](#) kishte raportuar se ushqimi ishte "i neveritshëm dhe praktikisht i pangrënshëm", pas një vizite në burg në shtator 2004.

Florea k. Rumanisë

14 shtator 2010

Me vuajtje nga hepatiti kronik dhe hipertensioni arterial, aplikanti u mbajt në burg, nga viti 2002 deri në vitin 2005. Për rreth nëntë muaj atij iu desh të ndante një qeli me vetëm 35 shtretër me midis 110 dhe 120 të burgosur të tjerë. Gjatë gjithë mbajtjes së tij ai u mbajt në

qeli me të burgosur të tjerë që ishin duhanpirës. Ai u ankua në veçanti për mbipopullimin dhe kushtet e këqija higjienike, duke përfshirë mbajtjen së bashku me duhanpirësit në qelinë e tij të burgut dhe në spitalin e burgut dhe sigurimin e një diete të papërshtatshme për kushtet e tij të ndryshme mjekësore.

Gjykata konstatoi se kushtet e mbajtjes të cilave aplikanti i ishte nënshtruar kishin tejkaluar pragun e ashpërsisë të kërkuar nga **Neni 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) i Konventës, në **shkelje** të asaj dispozite. Ajo vuri në dukje në veçanti se, larg privimit të personave nga të drejtat e tyre sipas Konventës, burgimi në disa raste kërkonte mbrojtje të shtuar të individëve të cenueshëm. Shteti duhej të siguronte që të gjithë të burgosurit të mbaheshin në kushte që respektonin dinjitetin e tyre njerëzor, që ata të mos i nënshtroheshin shqetësimit ose vështirësive me një intensitet që tejkalon nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në paraburgim dhe se shëndeti i tyre nuk ishte i komprometuar.

Ananvev dhe të tjerë k. Rosisë

10 janar 2012 (aktgjykim pilot¹)

Ky rast kishte të bënte me ankesat e aplikantëve se ata ishin ndaluar në kushte çnjerëzore dhe degraduese në qendrat e paraburgimit në pritje të gjykimeve penale kundër tyre. Aplikantët u ankuan në veçanti se ishin mbajtur në qelitë e mbipopulluara dhe se ata nuk mund të merrnin në mënyrë efektive një përmirësim në kushtet e ndalimit të tyre ose ndonjë formë të kompensimit.

¹. Procedura e aktgjykimit pilot u zhvillua si një teknikë e identifikimit të problemeve strukturore që qëndrojnë në themel të rastet të përsëritura kundër shumë vendeve dhe imponimi i një detyrimi për shtetet për të adresuar ato probleme. Kur Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut pranon disa kërkesa që ndajnë një shkak themelor, ajo mund të zgjedhë një ose më shumë për trajtim me prioritet sipas procedurës pilot. Në një aktgjykim pilot, detyra e Gjykatës nuk është vetëm të vendosë nëse ka ndodhur një shkelje e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut në rastin specifik por edhe të identifikojë problemin sistemik dhe t'i japë Qeverisë indikacione të qarta për llojin e masave korrigjuese të nevojshme për zgjidhur atë. Për më shumë informata, shih fletën e fakteve në "[Gjykimet pilot](#)".

Gjykata vendosi se aplikantët i ish-in nënshtruar një trajtimi çnjerëzor dhe degradues, në **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo vuri re në veçanti që, në qelitë e tyre përkatëse, aplikantëve u ishte dhënë më pak se 1.25 metra katrorë dhe 2 metra katrorë hapësirë personale dhe numri i të paraburgosurve kishte tejkaluar ndjeshëm numrin e vendeve të fjetjes në dispozicion. Përveç kësaj, ata kishin qëndruar brenda qelive të tyre gjatë gjithë kohës, përveç një periudhe një-orëshe të ushtrimeve në ambient të hapur. Ata gjithashtu kishin ngrënë vaktet e tyre dhe kishin përdorur tualetin në ato kushte të ngushta, në të cilat aplikanti i dytë në veçanti kishte kaluar më shumë se tre vjet. Gjykata gjithashtu vendosi se kishte shkelje të **Nenit 13** (e drejta për mjete juridike efektive) të Konventës, duke konstatuar se për momentin sistemi ligjor rus nuk siguronte një mjet efektiv juridik i cili mund të përdoret për t'i dhënë fund kushteve çnjerëzore dhe degraduese të burgut ose për të siguruar dëmshpërblim të mjaftueshëm dhe të duhur në lidhje me një ankesë të ndërlidhur.

Sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimeve) të Konventës, Gjykata vuri në dukje, në veçanti, se masa të caktuara për të përmirësuar kushtet materiale të burgut mund të zbatoheshin në afat të shkurtër dhe me pak kosto shtesë - të tilla si mbrojtja e tualeteve të vendosura brenda qeli me perde ose ndarje, heqja e rrjetës së trashë në dritaret e qelive që bllokojnë qasjen në dritën natyrore dhe një rritje të arsyeshme të shpeshtësisë së dusheve. Ata kërkuan planifikim të menjëhershëm dhe veprime të mëtejshme. Ajo inkurajoi gjithashtu përpjekjet e autoriteteve ruse për të gjetur një qasje të integruar për zgjidhjen e problemit të mbipopullimit në burgjet e paraburgimit, duke përfshirë në veçanti duke ndryshuar kornizën ligjore, praktikën dhe qëndrimet. Gjykata më tej vuri në dukje se shkaku kryesor i mbipopullimit ishte përdorimi i tepruar i paraburgimit pa justifikimin e duhur dhe kohëzgjatja e tepruar e një paraburgimi të tillë.

Canali k. Francës

25 prill 2013

Ky rast kishte të bënte me kushtet e paraburgimit në Burgun Charles III në Nancy, i cili u ndërtua në vitin 1857 dhe u mbyll në vitin 2009 për shkak të gjendjes së tij jashtëzakonisht të rrënuar.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo konstatoi se efekti kumulativ i kushteve të ngushta dhe dështimet në lidhje me rregulloret për higjienë kishin ngjallur tek aplikanti ndjenjat e dëshpërimit dhe inferioritetit të aftë për ta ulur dhe poshtëruar atë. Këto kushte të paraburgimit përbënin trajtim degradues.

Vasilescu k. Belgjikës

18 mars 2014

Ky rast kishte të bënte kryesisht me kushtet e paraburgimit të aplikantit në burgjet e Antwerp-it dhe Merksplas-it. Aplikanti u ankua në veçanti se kushtet e tij fizike të paraburgimit ishin çnjerëzore dhe degraduese.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës në lidhje me kushtet fizike të ndalimit të aplikantit. Ajo vuri në dukje në veçanti se përveç problemit të mbipopullimit të burgjeve, pretendimet e aplikantit në lidhje me kushtet sanitare, veçanërisht qasja në ujë të pijshëm dhe tualete, ishin më të besueshme dhe pasqyronin realitetet e përshkruara nga Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës (KPT) në raportet e ndryshme të hartuara pas vizitave të tij në burgjet belge. Ndërsa nuk kishte asgjë për të treguar që kishte pasur një qëllim të vërtetë për të poshtëruar ose përulur aplikantin gjatë ndalimit të tij, Gjykata konstatoi se kushtet fizike të paraburgimit në burgjet e Antwerp-it dhe Merksplas-it e kishin nënshtruar atë në vështirësi duke tejkaluar nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në mbajtje dhe përbënte trajtim çnjerëzor dhe poshtëruar.

Sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimit) të Konventës, Gjykata më tej vuri në dukje se problemet që paraqiten nga mbipopullimi i burgjeve në Belgjikë dhe problemet e institucioneve jo-higjienike dhe të rrënuara të burgjeve, ishin të natyrës strukturore dhe nuk kishin të bënin vetëm me gjendjen personale të aplikantit. Ajo rekomandoi që Belgjika të parashikonte miratimin e masave të përgjithshme që u garantojnë të burgosurve kushtet e mbajtjes në përputhje me Nenin 3 të Konventës dhe t'u sigurojë atyre një mjet efektiv juridik me të cilin mund të ndalohej një shkelje e pretenduar ose t'u

mundësojë atyre të përmirësojnë kushtet e tyre të mbajtjes.

Yengo k. Francës

21 maj 2015

Ky rast kishte të bënte me kushtet e mbajtjes të një të burgosuri në burgun Nouméa, Kaledonia e Re. Aplikanti u ankua për ato kushte dhe gjithashtu për mungesën e një mjetei efektiv juridik me të cilin të ankohej për to tek autoritetet vendase.

Gjykata së pari vendosi që **aplikanti nuk mund të pretendonte më të ishte viktimë e Nenit 3** (ndalimi i kushteve çnjerëzore ose degraduese) të Konventës, pasi që gjykata vendase i kishte dhënë atij disa kompensime për dëmin e shkaktuar si rezultat i kushteve në burg. Sidoqoftë, ajo konstatoi se në kohën përkatëse ligji francez nuk i kishte siguruar aplikantit asnjë mjet parandalues me të cilin ai mund të kishte marrë menjëherë përfundimin e kushteve të tij çnjerëzore dhe degraduese në burg. Kështu që ka pasur **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjete juridike efektive) të Konventës.

Szafrański k. Polonisë

15 dhjetor 2015

Aplikanti u ankua se gjendja e tij në Burgun Wronki ishte e papërshtatshme. Në veçanti, ai u ankua se në shtatë nga dhjetë qelitë ku ai u mbajt tualetet ishin të ndara nga pjesa tjetër e qelisë vetëm një ndarje me pllakë fibre me lartësi 1.20 metra dhe nuk kishin dyer.

Gjykata vendosi se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo vuri në dukje në veçanti se, në rastin aktual, e vetmja vështirësi që duhej të kishte pësuar aplikanti ishte ndarja e pamjaftueshme e tualeteve nga pjesa tjetër e qelisë. Përveç kësaj, qelitë ishin ndriçuar, ngrohur dhe ajrosur siç duhet dhe ai kishte qasje në aktivitete të ndryshme jashtë qelive. Prandaj, nuk mund të konstatohej se rrethanat e përgjithshme të mbajtjes së tij kishin shkaktuar shqetësime dhe vështirësi të cilat tejkaluan nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në burg ose shkuan përtej pragut të ashpërsisë sipas Nenit 3. Prandaj, Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 8** (e drejta për respektimin e jetës private) të Konventës. Në këtë aspekt, ajo në veçanti kujtoi se sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës autoritetet vendase kishin detyrim pozitiv për të siguruar qasjen në tualete të ndara nga pjesa tjetër e qelisë së burgut në një mënyrë të tillë që të siguronin një minimum të privatësisë. Gjykata gjithashtu vuri në dukje se, sipas Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës (KPT), një shtojcë sanitare e cila ishte veçse pjesërisht e ndarë nuk ishte e pranueshme në një qeli të banuar nga më shumë se një i burgosur. Për më tepër, KPT kishte rekomanduar që të instalohesh një ndarje e plotë në të gjitha shtojcat sanitare brenda qelive. Përkundër kësaj, aplikanti ishte vendosur në qelitë në të cilat tualetet nuk ishin ndarë plotësisht, dhe iu desh të përdorte tualetin në prani të të burgosurve të tjerë. Autoritetet polake kishin dështuar në përmbushjen e detyrimit të tyre pozitiv për të siguruar një nivel minimal të privatësisë për aplikantin.

Rezmives dhe të tjerë k. Rumanisë

25 prill 2017 (aktgjykim pilot²)

Ky rast kishte të bënte me kushtet në burgjet rumune dhe në institucionet e mbajtjes të bashkangjitura me stacionet e policisë. Aplikantët u ankuan, ndër të tjera, për mbipopullim në qelitë e tyre, tualete të papërshtatshme, mungesë higjiene, ushqim me cilësi të dobët, pajisje të shkatërruara dhe prani minjsh dhe insektesh në qeli.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës, duke konstatuar se kushtet e ndalimit të aplikantëve, duke marrë parasysh edhe kohëzgjatjen e burgimit të tyre, u kishin nënshtruar atyre vështirësive duke tejkaluar nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në paraburgim.

². Shih fusnotën 1 më lart.

Sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimit) të Konventës, Gjykata më tej vuri në dukje se gjendja e aplikantëve ishte pjesë e një problemi të përgjithshëm që buronte nga një mosfunksionim strukturor specifik për sistemin rumun të burgjeve; kjo gjendje e punëve kishte vazhduar pavarësisht se ishte identifikuar nga Gjykata në vitin 2012 (në aktgjykimin e saj në rastin **Jacov Stanciu k. Rumanisë** e 24 korrikut 2012). Për të përmirësuar gjendjen, Gjykata vendosi që Rumania duhej të zbatonte dy lloje të masave të përgjithshme:

(1) masat për të zvogëluar mbipopullimin dhe për të përmirësuar kushtet materiale të burgut; dhe (2) mjetet juridike (një mjet juridik parandalues dhe një mjet juridik specifik kompensues).

Valentin Baştovoi k. Republikës së Moldavisë

28 nëntor 2017

Aplikanti u ankua për kushtet e mbajtjes së tij në Burgun Chişinău nr. 13 dhe mungesa e një mjeti juridik efektiv të brendshëm me të cilin mund të kërkojë të drejtat e tij.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës, duke konstatuar se gjatë kohës së tij në burgun Chişinău nr. 13, aplikanti i ishte nënshtruar kushteve të mbajtjes që sjellin vështirësi që shkonin përtej nivelit të pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në mbajtje. Ajo vuri në dukje në veçanti se raportet e hartuara nga Avokati i Popullit i Moldavisë dhe **Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës (KPT)** gjatë periudhës kur aplikanti u mbajt në burg tregoi se kushtet e këqija në burg ishin mbizotëruese në atë institucion. Ajo gjithashtu vuri re se qeveria moldave nuk kishte krijuar ndonjë provë në mbështetje të pohimit të tyre se ishin bërë përmirësime të konsiderueshme në burg gjatë viteve të fundit. Gjykata më tej vendosi që kishte pasur **shkelje të Nenit 13** (e drejta për zgjidhje efektive) të Konventës **në lidhje me Nenin 3**, duke konstatuar se nuk kishte asnjë mjet efektiv juridik në ligjin vendor me të cilin mund të eliminoheshin kushtet e burgut jo në përputhje me Nenin 3.

Koureas dhe të tierët k. Grevisë

18 janar 2018

28 aplikantët, të paraburgosur në burgun Grevena, u ankuan në veçanti për kushtet e tyre të përgjithshme të burgut dhe për mungesën e një mjeti efektiv juridik në atë drejtim.

Gjykata deklaroi se nuk ishte në gjendje të zbulonte se kushtet e përgjithshme të burgut të aplikantëve në burgun Grevena kishin tejkaluar nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të qenësishme në mbajtje dhe kishin përbërë trajtim degradues. Në rastin aktual ajo refuzoi ankesat e ngritura nga tre prej aplikantëve për dështimin e shterimit të mjeteve juridike vendase dhe vlerësoi se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës në lidhje me 25 aplikantët e tjerë. Gjykata vuri në dukje në veçanti se këta aplikantë nuk kishin përshkruar gjendjet e tyre individuale dhe se nuk ishte në gjendje të konstatonte se cilët prej tyre ishin prekur nga mbipopullimi në qeli. Gjykata gjithashtu vuri në dukje se mungesa e hapësirës personale në rastin në fjalë nuk ishte shoqëruar me kushte joadekuate fizike të burgut. Gjykata vendosi, megjithatë, se kishte pasur **shkelje të Nenit 13** (e drejta për zgjidhje efektive juridike) të Konventës **marrë së bashku me Nenin 3** në lidhje me të njëjtët 25 aplikantët, duke konstatuar se, për aq sa një aplikant pretendonte të ishte prekur personalisht nga kushtet e përgjithshme të mbajtjes në burg, mjetet juridike të parashikuara në ligjin grek nuk do të shërbenin për asnjë qëllim të dobishëm në ankimin e tyre.

Pocasovschi dhe Mihaila k. Republikës së Moldavisë dhe Rusisë

29 maj 2018

Ky rast kishte të bënte me ankesën e aplikantëve për mbajtjen në kushte të këqija në një burg moldav, energjia elektrike dhe uji i të cilit ishin ndërprerë nga "Republika moldave e Transdniestrisë" separatiste ("MRT").

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës nga Republika e Moldavisë në lidhje me të dy aplikantët. Ajo konstatoi në veçanti se megjithëse autoriteti komunal që urdhëroi ndërprerjen e komunaleve ishte kontrolluar nga "MRT", vetë burgu kishte qenë nën kontrollin e plotë të qeverisë moldave.

Gjykata gjithashtu ra dakord me konstatimet e brendshme që burrat ishin mbajtur në kushte çnjerëzore midis shtatorit 2002 dhe prillit 2004 për shkak të mungesës së ujit, energjisë elektrike, ushqimit dhe ngrohtësisë. Së fundmi, Gjykata vuri në dukje se gjykatat vendase kishin dhënë kompensim, por që shuma ishte nën atë që jepet normalisht nga Gjykata. Prandaj, aplikantët kishin pësuar shkelje të të drejtave të tyre sipas Konventës dhe Gjykata urdhëroi që secilit t'i paguhen shuma të tjera në lidhje me dëmin jo-material. Gjykata më tej vendosi në këtë rast se kishte pasur **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjet efektiv juridik) të Konventës nga Republika e Moldavisë në lidhje me aplikantin e parë pasi veprimi i gjykatës vendase nuk ishte mjet efektiv juridik në përmirësimin e kushteve të burgut, vetëm duke ofruar kompensim.

Clasens k. Belgjikës

28 maj 2019

Ky rast kishte të bënte me përkeqësimin e kushteve të burgut të aplikantit në burgun Ittre (Belgjikë) gjatë një greve nga rojet e burgut midis prillit dhe qershorit 2016. Aplikanti u ankua për kushtet e tij materiale në burg dhe se ai nuk kishte pasur qasje në mjet juridik efektiv.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës, duke konstatuar se kushtet e burgut ku gjendej aplikanti gjatë grevës së rojeve të burgut përbënin trajtim degradues, që rezulton nga efekti kumulativ i mungesës së vazhdueshme të ushtrimit fizik, shkeljeve të përsëritura të rregullave të higjienës, mungesa e kontaktit me botën e jashtme dhe pasiguria nëse nevojat e tij themelore do të plotësoheshin. Ajo konsideroi që aplikanti i ishte nënshtruar një ankthi me një intensitet që tejkalon nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në burg. Gjykata gjithashtu konstatoi se kishte pasur **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjet juridik efektiv) të Konventës marrë së bashku me Nenin 3, duke konstatuar se sistemi belg, ashtu si funksiononte në kohën e ngjarjeve, nuk kishte siguruar mjet efektiv juridik në praktikë - me fjalë të tjera, një mjet që mund të korigjonte gjendjen në të cilën aplikanti ishte viktimë dhe të parandalonte vazhdimin e shkeljeve të pretenduara.

Petrescu k. Portugalisë

3 dhjetor 2019

I arrestuar dhe ndaluar në burgun e policisë së Lisbonës që të vuante një burg shtatë vjet të shqiptuar për vjedhje dhe komplot kriminal, aplikanti u mbajt atje midis marsit 2012 dhe tetorit 2014, data e transferimit të tij në burgun Pinheiro da Cruz, të cilin ai e la në dhjetor 2016. Aplikanti u ankua në veçanti për kushtet e tij në burg, veçanërisht mbipopullimin e burgjeve, mungesën e higjienës dhe ngrohjes dhe kushtet jo-sanitare.

Gjykata vendosi se kishte pasur disa **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Sa i përket kushteve në të cilat kërkuesi ishte mbajtur në burgun e policisë së Lisbonës dhe në burgun Pinheiro da Cruz, konstatoi se ai i ishte nënshtruar trajtimit degradues për 376 ditë jo rresht dhe trajtimit çnjerëzor dhe degradues për disa periudha, që zgjatën 385, 36 dhe 18 ditë. Në aktgjykimin e saj, Gjykata gjithashtu rekomandoi që shteti portugez të parashikonte miratimin e masave të përgjithshme: së pari, duhet të merreshin masa për të siguruar që të burgosurve t'u ofroheshin kushte në burg që ishin në përputhje me Nenin 3 të Konventës; së dyti, një mjet juridik duhet të vihet në dispozicion për të parandaluar vazhdimin e një shkelje të pretenduar ose për të mundësuar të burgosurit të sigurojnë një përmirësim të kushteve të tyre të paraburgimit.

J.M.B. (nr. 9671/15) dhe të tierët k. Francës

30 janar 2020

32 rastet kishin të bënin me kushtet e këqija të paraburgimit në burgjet e mëposhtme: Ducos (Martinique), Faa'a Nuutania (Polinezia franceze), Baie-Mahault (Guadeloupe), Nîmes, Nice dhe Fresnes, si dhe çështja e mbipopullimit në burgje dhe efektiviteti i mjeteve juridike parandaluese në dispozicion të të burgosurve në fjalë.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjet juridik efektiv) të Konventës në lidhje me 32 aplikantët dhe **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës në lidhje me 27 aplikantët. Ajo konsideroi në veçanti që hapësira personale e ndarë për shumicën e aplikantëve kishte rënë nën standardin e kërkuar minimal prej 3 metra katrorë gjatë gjithë periudhës së tyre të paraburgimit; ajo gjendje ishte përkeqësuar nga mungesa e privatësisë në përdorimin e tualeteve. Në lidhje me aplikantët që kishin më shumë se 3 metra katrorë hapësirë personale, Gjykata vendosi që burgjet në të cilat ata ishin mbajtur ose vazhdonin të mbaheshin, në përgjithësi, nuk siguronin kushte të denja të paraburgimit ose liri të mjaftueshme të lëvizjes dhe aktivitetet jashtë qelisë. Gjykata më tej vendosi se mjetet juridike parandaluese ekzistuese - një kërkesë urgjente për të mbrojtur një liri themelore dhe një kërkesë urgjente për masat e duhura - ishin joefektive në praktikë dhe konstatoi se kompetencat e gjyqtarëve administrativë për të dhënë urdhra ishin të kufizuara në fushëveprim. Për më tepër, përkundër një ndryshimi pozitiv në praktikën gjyqësore, mbipopullimi në burgje dhe gjendja e rrënuar e disa burgjeve veptoi si pengesë për ndërprerjen e plotë dhe të menjëhershme të shkeljeve serioze të të drejtave themelore përmes mjeteve juridike në dispozicion të personave në paraburgim. Në fund, sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe zbatimi i aktgjykimeve) të Konventës, Gjykata vuri në dukje se normat e hapësirës të burgjeve në fjalë zbuluan ekzistencën e një problemi struktural. Prandaj, Gjykata i rekomandoi shtetit të paditur që të merrte parasysh miratimin e masave të përgjithshme që synojnë eliminimin e mbipopullimit dhe përmirësimin e kushteve materiale të burgjeve, duke zbatuar një mjet juridik parandalues efektiv.

Keqtrajtimi nga shokët e qelisë

Premininy k. Rusicë

10 shkurt 2011

Ky rast kishte të bënte me keqtrajtimin e pretenduar të një të paraburgosuri, të dyshuar për thyerje të sistemit të sigurisë në internet të një banke, nga shokët e tij të qelisë dhe rojet e burgut dhe ankesën e tij se kërkesa e tij për lirim nuk ishte shqyrtuar shpejt.

Gjykata konstatoi, në veçanti, **tri shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës: për shkak të dështimit të autoriteteve për të përmbushur detyrimin e tyre pozitiv për të siguruar në mënyrë adekuate integritetin fizik dhe psikologjik dhe mirëqenien e aplikantit; për shkak të hetimit joefektiv në pretendimet e aplikantit për keqtrajtim sistematik nga të burgosurit e tjerë; dhe për shkak të dështimit të autoriteteve për të hetuar në mënyrë efektive ankesën e aplikantit për keqtrajtim nga rojet e burgut). Ajo më tej vendosi se **nuk** kishte **shkelje të Nenit 3** të Konventës në lidhje me pretendimet e aplikantit për keqtrajtim nga rojet e burgut.

Shih edhe: **Baris Ivanov k. Rusicë**, aktgjykimi i 6 tetorit 2015.

Stasi k. Francës

20 tetor 2011

Aplikanti pretendoi se ai kishte qenë viktimë e keqtrajtimit nga të burgosurit e tjerë gjatë dy periudhave të tij të burgimit, veçanërisht për shkak të homoseksualitetit të tij dhe ai pretendoi se autoritetet nuk kishin marrë masat e nevojshme për të siguruar mbrojtjen e tij.

Gjykata vendosi se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo konstatoi se, në rrethanat e rastit, dhe duke marrë parasysh faktet që u ishin sjellë në vëmendje, autoritetet kishin marrë të gjitha masat që në mënyrë të arsyeshme mund të priteshin prej tyre për të mbrojtur aplikantin nga dëmtimi fizik.

Yuriy Illarionovich Shchokin k. Ukrainës

3 tetor 2013

Ky rast kishte të bënte me vdekjen e një të burgosuri, djalit të aplikantit, pas akteve të torturave të kryera ndaj tij nga të burgosurit, me përfshirjen e mundshme të një zyrtari burgu, gjatë burgimit në një koloni penale.

Gjykata vendosi që kishte **shkelje të Nenit 2** (e drejta për jetë) të Konventës sipas aspekteve të saj materiale, për shkak të vrasjes së djalit të aplikantit gjatë burgimit të tij. Ajo gjithashtu konstatoi **shkelje të Nenit 2**, sipas aspekteve të saj materiale, sa i përket hetimeve në rrethanat që çuan në vdekjen e djalit të aplikantit, pasi ishte kryer nga autoritetet pa kujdesin e duhur. Gjykata më tej konstatoi **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i torturës) i Konventës, sipas aspekteve të saj materiale, për shkak të torturës së cilës i ishte nënshtruar djali i aplikantit, dhe **shkelje e Nenit 3**, sipas aspekteve të saj materiale, për shkak të pamjaftueshmërisë së hetimit të shtetit për ato akte të torturës.

D.F. k. Letonisë (nr. 11160/07)

29 tetor 2013

Aplikanti u ankua në veçanti se, si ish-informator i paguar i policisë dhe shkelës seksual, ai kishte qenë në rrezik të vazhdueshëm të dhunës nga të bashkë-burgosurit e tij kur u mbajt në burg midis 2005 dhe 2006 dhe se autoritetet letoneze nuk kishin arritur ta transferonin atë në një vend më të sigurt në burg.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo konstatoi në veçanti se, për shkak të dështimit të autoriteteve për të koordinuar në mënyrë efektive, aplikanti i ishte ekspozuar frikës së rrezikut të pashmangshëm të keqtrajtimit për më shumë se një vit, pavarësisht se autoritetet ishin të vetëdijshme që një rrezik i tillë ekzistonte.

Gjini k. Serbisë

15 janar 2019

Ky rast kishte të bënte me dhunën ndërmjet të burgosurve, në veçanti, ankesën e aplikantit që ai ishte sulmuar, përdhunuar dhe poshtëruar nga shokët e qelisë në burg, se burgu nuk kishte arritur ta mbronte atë dhe se autoritetet e burgut nuk kishin arritur t'i hetonin ankesat e tij siç duhet.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës për shkak të dështimit të autoriteteve për të mbrojtur aplikantin nga keqtrajtimi nga shokët e tij të qelisë së burgut. Ajo konstatoi në veçanti që aplikanti kishte bërë pretendime të besueshme për të qenë viktimë e dhunës nga shokët e tij të qelisë në burg. Duhej të ishte e qartë për stafin e burgut në kohën e ngjarjeve që ai po keqtrajtohej, por ata nuk kishin bërë asgjë për ta mbrojtur atë. Gjykata gjithashtu vendosi që kishte pasur **shkelje të Nenit 3** të Konventës për shkak të mungesës së hetimit për ankesat e aplikantit. Ajo vuri në dukje në veçanti se shteti serb kishte dështuar të kryejë një hetim ose të iniciojë ndjekje penale për ankesat e tij, edhe pse autoritetet duhet të kenë qenë në dijeni të tyre sepse ai fitoi kompensim në procedurat civile dhe u ankua në organe të ndryshme për atë që i kishte ndodhur atij.

(Pretendime për) keqtrajtim nga zyrtarët e burgut

Tali k. Estonisë

13 shkurt 2014

Ky rast kishte të bënte me ankesën e një të paraburgosuri rreth keqtrajtimit nga zyrtarët e burgut kur ai refuzoi të zbatonte urdhrat e tyre. Në veçanti, spreji verbues u përdor kundër tij dhe ai u lidh në një shtrat kufizues.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Sa i përket në veçanti legjitimitetit të përdorimit të sprejit verbues ndaj aplikantit, Gjykata iu referua shqetësimeve të shprehura nga Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës (KPT) në lidhje me përdorimin e agjentëve të tillë në zbatimin e ligjit.

Sipas KPT-së, spreji verbues ishte një substancë potencialisht e rrezikshme e cila nuk do të përdoret në hapësira të mbyllura dhe kurrë nuk do të përdoret ndaj një të burgosuri që ishte vënë tashmë nën kontroll. Spreji verbues mund të ketë efekte serioze në shëndet të tilla si acarim i traktit respirator dhe i syve, spazma, alergji dhe, nëse përdoret në doza të forta, edemë pulmonare ose hemorragji të brendshme. Duke pasur parasysh këto efekte potencialisht serioze të përdorimit të sprejit verbues në një hapësirë të kufizuar dhe faktit që zyrtarët e burgut kishin në dispozicion mjete alternative për të imobilizuar aplikantin si helmetat ose mburojat, Gjykata konstatoi se rrethanat nuk kishin justifikuar përdorimin e sprejit verbues. Sa i përket më tej lidhjes së aplikantit në një shtrat kufizimi, Gjykata nënvizoi në veçanti se masat e kufizimit nuk duheshin përdorur kurrë si mjet ndëshkimi për të burgosurit, por më tepër për të shmangur vetë-dëmtimin ose rrezikun serioz për individët e tjerë ose sigurinë e burgut. Në rastin e aplikantit nuk ishte treguar bindshëm se pas përfundimit të konfrontimit me zyrtarët e burgut - dhe duke qenë i mbyllur në një qeli disiplinore me një hapësirë të vetme - ai kishte paraqitur kërcënim për veten ose të tjerët që do të justifikonte zbatimin e një mase të tillë. Periudha prej tre orësh e gjysmë për të cilën ai ishte lidhur në shtratin kufizues nuk kishte qenë aspak i papërfillshëm dhe imobilizimi i tij i zgjatur nuk duhej t'i kishte shkaktuar shqetësim dhe parahati fizike.

Milić dhe Nikezić k. Malit të Zi

28 prill 2015

Aplikantët u ankuan se ishin keqtrajtuar nga rojet e burgut - ata pretenduan se këta të fundit i kishin rrahur me shkopinj gome gjatë kontrollit në qelinë e tyre - dhe se hetimi pasues i ankesave të tyre kishte qenë joefektiv. Sipas qeverisë malazeze, rojeve iu desh të përdornin forcën ndaj aplikantëve për të kapërcyer rezistencën e tyre gjatë futjes në qelinë e tyre.

Gjykata vendosi se kishte pasur **dy shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës, për shkak të keqtrajtimit të cilit iu ishin nënshtruar të dy aplikantëve gjatë kontrollit në qelinë e tyre, si dhe joefektivitetit të hetimit pasues të ankesave të tyre për keqtrajtim. Gjykata konstatoi në veçanti se, edhe pse ishte vërtetuar në kompensimin dhe procedurat disiplinore në lidhje me ankesën e aplikantëve për keqtrajtim se rojet kishin përdorur forcë të tepruar, kompensimet për dëmet ndaj aplikantëve nuk kishin qenë të mjaftueshme. As gjykatat e brendshme e as Qeveria e Malit të Zi në të vërtetë nuk e kishin pranuar që një sjellje e tillë kishte përbërë keqtrajtim. Nga ana tjetër, Gjykata konstatoi se goditja e aplikantëve me shkopinj gome - siç vërtetohet nga organet e vendit - kishte përbërë keqtrajtim brenda kuptimit të Nenit 3.

Cirino dhe Renne k. Italisë

26 tetor 2017

Ky rast kishte të bënte me ankesën e dy të paraburgosurve se në dhjetor 2004 ata ishin keqtrajtuar nga zyrtarët e burgut të Institucionit Korrektues Asti. Aplikantët pohuan në veçanti se aktet e dhunës dhe keqtrajtimit që kishin vuajtur në institucionin korrektues përbën torturë dhe se ndëshkimi për ata që ishin përgjegjës për aktet e keqtrajtimit kishte qenë i papërshtatshëm. Ata theksuan se duke mos përfshirë veprën e torturës në ligjin kombëtar, shteti nuk kishte arritur të merrte hapat e nevojshëm për të parandaluar keqtrajtimin që kishin pësuar.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i torturës dhe trajtimit çnjerëzor ose poshtëruar) të Konventës, si në lidhje me trajtimin e mbështetur nga aplikantët (aspekti material) ashtu edhe në lidhje me përgjigjen nga autoritetet vendase (aspekti procedural). Ajo konstatoi në veçanti se keqtrajtimi i shkaktuar aplikantëve - i cili ishte bërë qëllimshëm dhe ishte kryer në një mënyrë të paramenduar dhe të organizuar, ndërsa ata ishin në kujdestari të zyrtarëve të burgut - kishte përbërë torturë. Për më tepër, sipas mendimit të Gjykatës, gjykatat vendase kishin bërë përpjekje të vërtetë për të vërtetuar faktet dhe për të identifikuar individët përgjegjës për trajtimin e shkaktuar ndaj aplikantëve. Sidoqoftë, ato gjykata kishin arritur në përfundimin se, sipas ligjit italian në fuqi në atë kohë, nuk kishte asnjë dispozitë ligjore që i lejonte ata të klasifikonin trajtimin në fjalë si torturë.

Atyre iu duhej t'u drejtoheshin dispozitave të tjera të Kodit Penal, të cilat ishin subjekt i afateve të parashkrimit. Si rezultat i këtij gabimi në sistemin ligjor, gjykatat vendase ishin të papajisura për të siguruar që trajtimi në kundërshtim me Nenin 3 të kryer nga zyrtarët e shtetit të mos kalonte pa u ndëshkuar.

Öcalan k. Turqisë

4 shtator 2018 (vendim mbi pranueshmërinë)

Ky rast kishte të bënte kryesisht me pretendimet e Abdullah Öcalan³ se ai i ishte nënshtruar keqtrajtimit në vitin 2008 gjatë kontrollit në qelinë e tij. Aplikanti u ankua në veçanti se i ishte nënshtruar keqtrajtimit, fizik dhe verbal, gjatë kontrollit në qelinë e tij dhe se hetimi për ankesat e tij kishte qenë joefektiv.

Gjykata e shpalli kërkesën **të papranueshme** si qartazi të pabazuar. Në lidhje me pretendimet për keqtrajtim, ajo konstatoi se nuk kishte asnjë pretendim të argumentueshëm që aplikanti i ishte nënshtruar një trajtimi në kundërshtim me Nenin 3 (trajtim çnjerëzor ose degradues) të Konventës nga rojet e burgut në 7 tetor 2008. Gjykata vuri në dukje në veçanti se, ditën e incidenteve të pretenduara dhe në ditët në vijim, aplikanti ishte ekzaminuar nga disa mjekë, të cilët nuk kishin konstatuar ndonjë shenjë të dëmtimit fizik ose shqetësimit mendor. As vetë aplikanti nuk kishte përmendur ndonjë gjë të këtij lloji. Për më tepër, ai personalisht nuk kishte bërë ankesë pranë administratës së burgut ose prokurorit publik përgjegjës për burgun. Sa i përket hetimit, Gjykata shpjegoi se në mungesë të ndonjë pretendimi të argumentueshëm, autoritetet kombëtare nuk kishin detyrim të kryenin hetim efektiv.

Shih edhe rastet, kohëve të fundit:

J.M. k. Francës (nr. 71670/14)

5 dhjetor 2019

Të miturit në paraburgim

Güvec k. Turqisë

20 janar 2009

Aplikanti, 15 vjeç në atë kohë, ishte gjykuar para një gjykate për të rritur dhe përfundimisht ishte shpallur fajtor për anëtarësimin në një organizatë të paligjshme. Ai ishte mbajtur në paraburgim për më shumë se katër vjet e gjysmë në një burg për të rritur, ku nuk mori kujdes mjekësor për problemet e tij psikologjike dhe bëri përpjekje të përsëritura për vetëvrasje. Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës: duke pasur parasysh moshën e tij, kohëzgjatjen e paraburgimit me të rriturit dhe dështimin e autoriteteve për të siguruar kujdes adekuat mjekësor ose për të ndër marrë hapa për të parandaluar përpjekjet e tij të përsëritura për vetëvrasje, aplikanti i ishte nënshtruar trajtimit çnjerëzor dhe degradues.

Çoşelav k. Turqisë

9 tetor 2012

Ky rast kishte të bënte me vetëvrasjen e një të mituri 16-vjeçar në një burg për të rritur. Prindërit e tij pretendonin se autoritetet turke ishin përgjegjëse për vetëvrasjen e djalit të tyre dhe se hetimi pasues për vdekjen e tij nuk kishte qenë i duhur.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 2** (e drejta për jetë) të të dy aspekteve të Konventës, atij material dhe procedural. Ajo gjeti se në njërin anë se autoritetet turke jo vetëm që ishin indiferentë ndaj problemeve të rënda psikologjike të djalit të aplikantëve, madje edhe e kishin kërcënuar me sanksione disiplinore për përpjekjet e mëparshme për vetëvrasje, por kishin qenë përgjegjëse për përkeqësimin e gjendjes së tij shpirtërore duke e mbajtur atë në një burg me të rritur pa ofruar asnjë kujdes mjekësor ose të specializuar, duke çuar kështu në vetëvrasjen e tij. Në anën tjetër, autoritetet turke kishin dështuar ta kryenin një hetim efektiv për të vërtetuar mënyrën e vdekjes dhe se kush kishte qenë përgjegjës për vdekjen e djalit të aplikantëve.

³. Para se të arrestohej në vitin 1998, ai ishte udhëheqësi i PPK-së (Partia e Punëtorëve të Kurdistanit, organizatë ilegale).

Shih edhe rastet, kohëve të fundit:

[I.E. k. Republikës së Moldavisë \(nr. 45422/13\)](#)

26 maj 2020

Hapësira personale në qeli me shumë të burgosur dhe mbipopullim të burgjeve

[Orchowski k. Polonisë](#)

22 tetor 2009

Duke vuajtur një dënim me burg që nga viti 2003, aplikanti ishte transferuar njëzet e shtatë herë midis tetë burgjeve dhe qendrave të paraburgimit. Për shumicën e kohës ai kishte më pak se 3 metra katrorë hapësirë personale brenda qelive të tij, e cila ishte minimumi i paraparë me ligjin polak. Disa herë ai kishte edhe më pak se 2 metra katrorë. Aplikanti paraqiti disa ankesa në lidhje me kushtet e mbajtjes së tij pranë autoriteteve vendase, duke përfshirë një padi civile për dëmshpërblim, por pa rezultat. Në një letër të marsit 2005, administrata e burgut pranoi problemin e mbipopullimit, por hodhi poshtë ankesën e aplikantit si të pabazuar.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës duke konstatuar se, duke pasur parasysh efektet kumulative të kushteve në të cilat u mbajt aplikanti, shqetësimi dhe vështirësia që ai kishte kaluar kishin tejkaluar nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në heqjen e lirisë. Ajo vuri në dukje në veçanti se në vitin 2008 Gjykata Kushtetuese e Polonisë kishte konstatuar se institucionet e mbajtjeve në Poloni vuanin nga një problem sistemik i mbipopullimit i cili ishte i një natyre kaq serioze sa të përbënte trajtim çnjerëzor dhe degradues. Sa i përket situatës personale të aplikantit, Gjykata Evropiane konstatoi se vërtetoi se shumica e qelive në të cilat ai ishte mbajtur ishin zënë përtej kapacitetit të tyre të caktuar, duke e lënë atë me më pak se 3 metra katrorë të hapësirës personale, dhe në disa raste edhe me më pak se 2 metra katrorë. Përveç kësaj, kjo mungesë hapësire ishte përkeqësuar nga faktorë rëndues, siç janë mungesa e stërvitjes, veçanërisht ushtrimet në natyrë, mungesa e privatësisë, kushtet e pashtjelluara dhe transferimet e shpeshta.

Në fund, sipas **Neni 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimeve) të Konventës, Gjykata ftoi Poloninë të zhvillojë një sistem efikas të ankesave tek autoritetet përgjegjëse për mbikëqyrjen e institucioneve të mbajtjeve për t'iu mundësuar atyre që të reagojnë më shpejt sesa mund të reagojnë gjykatat dhe të urdhërojnë, nëse është e nevojshme, në rast të një transferimi afatgjatë të të burgosurit në kushte të përputhshme me Konventën.

Shih edhe: **[Norbert Sikorski k. Polonisë](#)**, aktgjykimi i 22 tetorit 2009; **[Łomiński k. Polonisë dhe Łatak k. Polonisë](#)**, vendimet mbi pranueshmërinë e 12 tetorit 2010; **[Siedlecki k. Polonisë dhe 14 kërkesa të tjera](#)**, vendimet mbi pranueshmërinë e 14 dhjetorit 2010.

[Mandic dhe Jovic k. Sllovenisë dhe Štrucl dhe të tjerët k. Sllovenisë](#)

20 tetor 2011

Këto raste kishin të bënin me kushtet në Burgun e Lubjanës. Gjatë mbajtjes së tyre atje, aplikantët ishin mbajtur për disa muaj në qelitë në të cilat hapësira personale në dispozicion të tyre ishte 2.7 metra katrorë dhe në të cilat temperatura mesatare e pasdites në gusht ishte afërsisht 28 °C.

Gjykata konstatoi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës, duke vendosur se shqetësimi dhe vështirësia e përjetuar nga aplikantët kishte tejkaluar nivelin e pashmangshëm të vuajtjes së natyrshme në burg dhe kështu kishte përbërë trajtim degradues.

Torreggiani dhe të tjerët k. Italisë

8 janar 2013 (aktgjykim pilot⁴)

Ky rast kishte të bënte me çështjen e mbipopullimit në burgjet italiane. Aplikantët pretenduan se kushtet e tyre të mbajtjes në burgjet Busto Arsizio dhe Piacenza përbënin trajtim çnjerëzor dhe degradues.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo konstatoi se hapësira e jetesës së aplikantëve nuk ishte në përputhje me standardet që konsiderohen të pranueshme në praktikën e saj gjyqësore. Ajo theksoi se standardi i rekomanduar nga Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës (KPT) për sa i përket hapësirës së jetesës në qeli ishte 4 metra katrorë për person. Mungesa e hapësirës së cilës aplikantët u ishin nënshtruar ishte përkeqësuar nga kushte të tjera të tilla si mungesa e ujit të nxehtë për periudha të gjata, dhe ndriçimi dhe ventilimi i papërshtatshëm në burgun e Piacenza-s. Të gjitha këto mangësi, megjithëse nuk ishin çnjerëzore dhe degraduese, përbënin vuajtje shtesë. Ndërsa nuk kishte asnjë tregues për ndonjë qëllim për të poshtëruar ose përulur aplikantët, Gjykata konsideroi se kushtet e tyre të mbajtjes i kishin nënshtruar ata - sa i përket kohëzgjatjes së burgimit të tyre - në një vështirësi të një intensiteti që tejkalon nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në burg.

Sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimeve) të Konventës, Gjykata më tej u bëri thirrje autoriteteve italiane të gjejnë, brenda një viti, një zgjidhje ose kombinim të mjeteve juridike që sigurojnë dëmshpërblim në lidhje me shkeljet e Konventës që rezultojnë nga mbipopullimi në burg.

Vasilescu k. Belgjikës

25 nëntor 2014

Shih më lart, nën "Kushtet (higjienike) të qelive".

Varga dhe të tjerët k. Hungarisë

10 mars 2015 (aktgjykim pilots)

Ky rast kishte të bënte me mbipopullimin e përhapur në qendrat e mbajtjeve në Hungari. Aplikantët u ankuan se kushtet e tyre përkatëse të burgjeve ishin/kishin qenë çnjerëzore dhe degraduese dhe se nuk kishte asnjë mjet juridik efektiv në ligjin hungarez me të cilin ata mund të ankoheshin për kushtet e tyre të burgjeve.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës duke konstatuar, në veçanti, se hapësira e kufizuar personale në dispozicion për të gjashtë të arrestuarit në këtë rast, e përkeqësuar nga mungesa e privatësisë gjatë përdorimit të tualetit, rregullime joadekuate të gjumit, infektimi nga insekte, ventilim i dobët dhe kufizime në dushet ose kohën e kaluar larg qelive të tyre, kishin përbërë trajtim degradues. Duke konstatuar më tej se mjetet juridike të brendshme në ligjin hungarez të sugjeruara nga qeveria për t'u ankuar në lidhje me kushtet e burgjeve, megjithëse qasshme, ishin joefektive në praktikë, Gjykata vendosi që kishte pasur **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjet efektiv juridik) **lexuar së bashku me Nenin 3** të Konventës.

Sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimeve) të Konventës, Gjykata vendosi në veçanti që autoritetet hungareze duhet të zbatonin menjëherë një mjet efektiv juridik ose kombinim të mjeteve juridike, si parandaluese ashtu edhe kompensuese, për të garantuar vërtet dëmshpërblim efektiv për shkeljet e Konventës që kanë prejardhjen nga mbipopullimi i burgjeve.

Muršić k. Kroacisë

20 tetor 2016 (Dhoma e Madhe)

Aplikanti u ankua se ai ishte mbajtur në kushte të këqija në Burgun e Bjelovarit. Ai pretendoi se kishte në dispozicion më pak se 3 metra katrorë hapësirë personale në qelinë e tij për një numër periudhash jo rresht, me një kohëzgjatje totale prej 50 ditësh dhe hapësirë personale midis 3 dhe 4 katrorë metra në periudha të tjera.

⁴. Shih fusnotën 1 më lart.

⁵. Shih fusnotën 1 më lart.

Ai gjithashtu u ankua se tualetet, kushtet e higjienës, ushqimi, mundësia e përfshirjes në punën e burgut dhe qasja në aktivitete rekreative ose arsimore në burg kishin qenë të pamjaftueshme.

Gjykata konfirmoi që 3 metra katrorë sipërfaqe për të paraburgosurit në një qeli me shumë të burgosur ishte norma mbizotëruese në praktikën e saj gjyqësore, duke qenë standardi minimal i zbatueshëm për qëllimet e Nenit 3 (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Kur ajo zonë ra nën 3 metra katrorë, mungesa e hapësirës personale u konsiderua aq serioze sa që krijoi një supozim të fortë të shkeljes së Nenit 3. Në rastin në fjalë, duke pasur parasysh dokumentet e prodhuara nga qeveria kroate dhe deklaratat e aplikantit, Gjykata konstatoi se kushtet në të cilat aplikanti ishte mbajtur në Burgun e Bjelovarit ishin përgjithësisht të përshtatshme, por që kishte pasur **shkelje të Nenit 3** të Konventës për një periudhë radhazi prej 27 ditësh gjatë së cilës ai ishte kufizuar në më pak se 3 metra katrorë në hapësirë personale. Nga ana tjetër, Gjykata vendosi se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** në lidhje me periudhat e tjera të ndalimit, jo të njëpasnjëshme, gjatë të cilave aplikanti kishte më pak se 3 metra katrorë hapësirë personale ose në lidhje me periudhat në të cilat ai kishte hapësirë personale midis 3 katrorë dhe 4 metra katrorë në Burgun e Bjelovarit.

Ajo konstatoi në veçanti se periudhat e tjera gjatë të cilave ai kishte disponuar më pak se 3 metra katrorë mund të konsideroheshin si reduktime të shkurtra dhe të vogla të hapësirës personale, ndërsa në të njëjtën kohë aplikanti kishte liri të mjaftueshme të lëvizjes dhe aktiviteteve jashtë qelisë dhe po mbahej në një institucion mbajtjeje përgjithësisht të përshtatshëm.

Rezmives dhe të tierë k. Rumanisë

25 prill 2017 (aktgjykim pilot⁶)

Shih më lart, nën "Kushtet (higjienike) të qelive".

Bădulescu k. Portugalisë

20 tetor 2020⁷

Ky rast kishte të bënte me kushtet e mbajtjes në burgun e Oportos, ku aplikanti ishte mbajtur midis tetorit 2012 dhe marsit 2019. Aplikanti u ankua në veçanti se gjatë kësaj periudhe ai ishte mbajtur në qeli të mbipopulluara me hapësirë të kufizuar personale, se qelitë ishin të pashtjelluara, shumë të ftohta në dimër dhe shumë të nxehta në verë, dhe se tualetet nuk ishin të ndara.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo vuri në dukje në veçanti se Burgu i Oportos ishte mbipopulluar për tërë periudhën në të cilën aplikanti kishte vuajtur dënimin e tij (gjatë vjet e gjysmë) dhe se ai kishte më pak se 3m katrorë hapësirë personale në qelitë e tij. Për më tepër, mbipopullimi në këtë burg dhe pasojat e tij kishin qenë shqetësimi kryesor i Avokatit të Popullit në raportin e tij të 20 prillit 2017. Gjykata gjithashtu konstatoi se aplikanti i ishte nënshtruar një vështirësie me një intensitet që tejkalon nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në burg, kështu duke përbërë trajtim degradues. Ajo vuri në dukje në veçanti se mungesa e ngrohjes kishte qenë një faktor rëndues, sa i përket parahatisë, apo edhe shqetësimit, që ai duhet t'ia kishte shkaktuar aplikantit gjatë gjithë mbajtjes së tij.

Shih edhe:

Sylla dhe Nollomont k. Belgjikës

16 maj 2017

Nikitin dhe të tjerët k. Estonisë

31 janar 2019

⁶. Shih fusnotën 1 më lart.

⁷. Ky aktgjykim do të marrë formë të prerë në rrethanat e përcaktuara në Nenin 44 § 2 (aktgjykimet përfundimtare) të [Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut](#).

Transferime të përsëritura

Khider k. Francës

9 korrik 2009

I arrestuar në kontekstin e procedimeve kundër tij për një numër veprash, përfshirë grabitjen e armatosur të kryer si pjesë e një bande, aplikanti u ankua për kushtet e tij të burgut dhe masat e sigurisë të vendosura ndaj tij si një "i burgosur që kërkonte mbikëqyrje të veçantë".

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Kushtet e burgut të aplikantit, klasifikimi i tij si i burgosur me siguri të lartë, transferimi i tij i përsëritur nga burgu në burg, vetmia e tij e gjatë dhe kontrollet e shpeshta në të gjithë trupin, ai iu nënshtrua të gjitha trajtimeve çnjerëzore dhe degraduese në kuptimin e Nenit 3.

Pavet k. Francës

20 janar 2011

Duke vuajtur një dënim me burg për vrasje, aplikanti u ankua për kushtet e mbajtjes së tij dhe lëvizjen e tij të shpeshtë midis qelive dhe objekteve të burgjeve për arsye sigurie dhe dënimin disiplinor të cilit iu nënshtrua, i cili nënkuptonte vendosjen në qelitë pa dritë natyrore dhe kushte të përshtatshme higjienike.

Gjykata konstatoi **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës në lidhje me kushtet e këqija të mbajtjes në pavijonin e ndëshkimit ku ishte vendosur aplikanti (ambiente të ndyra dhe të rrënuara, përmbytje, mungesë e dritës së mjaftueshme për të lexuar dhe shkruar). Ajo vendosi se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** të Konventës sa i rotacioneve të sigurisë.

Khider k. Francës

1 tetor 2013 (vendim mbi pranueshmërinë)

Ky rast kishte të bënte me një të burgosur të dënuar i cili ishte arratisur disa herë dhe ishte përpjekur të arratisë dhe ishte klasifikuar nga autoritetet si "i burgosur me rrezik të lartë". Ai pretendoi se kushtet e tij të mbajtjes ishin veçanërisht të rrepta, duke përfshirë ndryshime të shpeshta të institucionit, periudha të zgjatura në vetmi dhe kontrolle me zhveshje. Ai konsideroi se mënyra se si u trajtua ishte çnjerëzore dhe degraduese.

Gjykata shpalli **të papranueshme** si qartazi të pabazuara ankesat e aplikantit sipas Nenit 3 (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo vuri në dukje në veçanti se autoritetet kishin shpjeguar që aplikanti ishte transferuar shpesh për arsye sigurie pikërisht për shkak të sjelljes së tij të dhunshme në mënyrë të përsëritur. Ai ishte transferuar për arsye praktike dhe jo nga ndonjë dëshirë për ta nënçmuar ose poshtëruar atë. Gjykata më tej vuri në dukje se që nga tetori 2011 aplikanti ishte mbajtur nën regjimin "normal" të burgut. Ajo konstatoi se pasojat e transferimeve të imponuara mbi aplikantin nuk mund të konsideroheshin se kishin arritur nivelin minimal të ashpërsisë së kërkuar për të përbërë trajtim çnjerëzor ose degradues brenda kuptimit të Nenit 3 të Konventës.

Bamouhammad k. Belgjikës

17 nëntor 2015

Aplikanti që vuante nga sindroma Ganser (ose "psikoza e burgut"), pretendonte se i ishte nënshtruar sa ishte në burg një trajtimi çnjerëzor dhe degradues që kishte ndikuar në shëndetin e tij mendor. Ai po ashtu ankohej për mungesën e mjeteve juridike efektive.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të konventës **dhe shkelje të Nenit 13** (e drejta për një mjet efektiv juridik) **marrë së bashku me Nenin 3**. Ajo konstatoi në veçanti se mënyra e ekzekutimit të mbajtjes të aplikantit, duke përfshirë transferime të vazhdueshme midis burgjeve (43 transferime për një periudhë gjashtë-vjeçare) dhe masa të përsëritura të veçanta, së bashku me vonesën e autoritetit të burgut për t'i siguruar atij terapi dhe refuzimin për të konsideruar ndonjë alternativë në kujdestari, megjithë rënien e gjendjes së tij shëndetësore, e kishte nënshtruar atë në një shqetësim me një intensitet që tejkalon nivelin e pashmangshëm të vuajtjeve të natyrshme në burg.

Niveli i seriozitetit të kërkuar që trajtimi të konsiderohet degradues, në kuptimin e Nenit 3, ishte tejkaluar. Për më tepër, në rrethanat e rastit, Gjykata arriti në përfundimin se aplikanti nuk kishte pasur një mjet efektiv juridik me të cilin të paraqiste ankesat e tij sipas Nenit 3. Në fund, Gjykata rekomandoi sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe ekzekutimi i aktgjykimeve) që Belgjika duhet të vendosë një mjet juridik sipas ligjit belg për të burgosurit që të ankohen për transferime dhe masa të veçanta të tilla si ato të vendosura aplikantit.

Siguria e të paraburgosurve gjatë transferimeve

Ilgiz Khalikov k. Ruisë

15 janar 2019

Ky rast kishte të bënte me ankesën e një të burgosuri se ai ishte plagosur rëndë nga një plumb qorr gjatë një shkëmbimi zjarri midis zyrtarëve shoqërues dhe të arrestuarve që përpiqeshin të arratiseshin gjatë transferimit të tyre në një institucion tjetër. Aplikanti pretendoi gjithashtu që autoritetet kishin dështuar të kryenin hetim efektiv mbi incidentin i cili, siç e theksoi ai, e kishte lënë atë me aftësi të kufizuara për gjithë jetën dhe me dhimbje të konsiderueshme.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo konstatoi në veçanti se shteti kishte qenë përgjegjës për plagosjen e aplikantit sepse zyrtarët shoqërues kishin shpërfillur rregulloret e vendosura për sigurinë e të burgosurve gjatë transferimeve. Në veçanti, zyrtarët kishin vendosur të transportonin më shumë të burgosur se sa furgoni i burgut ishte i krijuar për të akomoduar. Fakti që furgoni kishte qenë mbi kapacitetin e tij kishte bërë që të arrestuarit të ishin në gjendje të përpiqeshin të mposhtnin zyrtarët dhe se aplikanti, një ish-zyrtar policie dhe për këtë arsye një i paraburgosur i cenushtëm i cili duhet të kishte udhëtuar në një qeli të veçantë, kishte qenë mbrapa në furgon me dy zyrtarë shoqërues kur sulmi kishte ndodhur. Për më tepër, hetimi mbi incidentin kishte qenë joefektiv. Kërkimi para hetimit ishte dëmtuar nga vonesa, me hapësirë të kufizuar në fushëveprim dhe nuk kishte përparuar kurrë në fazën e një hetimi penal.

Vetmia

Ilaşcu dhe të tjerët k. Moldavisë dhe Ruisë

8 korrik 2004 (Dhoma e Madhe)

Aplikanti i parë, një politikan moldav opozitar në atë kohë, u ndalua për tetë vjet në izolim shumë të rreptë në rajonin Transnistrian të Moldavisë, para se dënimi i tij dhe dënimi me vdekje për një numër veprash të lidhura me terrorizmin të prishej de facto dhe ai u lirua në vitin 2001. Ndërsa ishte në radhë të ekzekutimit të dënimit me vdekje, ai nuk kishte asnjë kontakt me të burgosurit e tjerë, asnjë lajm nga jashtë - meqenëse nuk ishte i lejuar të dërgonte ose merrte postë - dhe as të drejtën për të kontaktuar avokatin e tij ose për të pranuar vizita të rregullta nga familja e tij. Qelia e tij ishte e pa ngrohur, ai ishte privuar nga ushqimi si dënim dhe ai ishte në gjendje të bënte dushe shumë rrallë. Këto kushte dhe mungesa e kujdesit mjekësor bënë që shëndeti i tij të përkeqësohej.

Gjykata vendosi që në tërësi këto kushte përbën tortura, në **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i torturës dhe trajtimit çnjerëzor ose poshtëruar) të Konventës nga Rusia (Gjykata konstatoi se rajoni Transnistrian i Moldavisë kishte qenë nën autoritetin efektiv ose të paktën nën ndikimin vendimtar të Qeverisë Ruse në atë kohë).

Ramirez Sanchez k. Francës

4 korrik 2006 (Dhoma e Madhe)

Aplikanti, një terrorist ndërkombëtar - i njohur si "Carlos the Jackal" - u mbajt në vetmi në Francë për tetë vjet pas dënimit të tij për terrorizëm.

Ai ishte veçuar nga të burgosurit e tjerë, por kishte qasje në TV dhe gazeta dhe u lejua të pranonte vizita nga familja dhe avokatët.

Gjykata vendosi se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ajo konstatoi se, duke pasur parasysh veçanërisht karakterin e aplikantit dhe rrezikun që ai paraqiste, kushtet në të cilat ai ishte mbajtur nuk kishin arritur nivelin minimal të ashpërsisë të nevojshëm për të përbërë trajtim çnjerëzor ose degradues. Gjykata vuri në dukje faktin se, disa muaj para aktgjykimit të saj, Franca i kishte dhënë fund vetmisë.

Në të njëjtën kohë, Gjykata ndau shqetësime nga [Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës \(KPT\)](#) në lidhje me efektet e mundshme afatgjata të izolimit të aplikantit dhe nënvizoi se vetmia, madje edhe në rastet që përfshijnë vetëm izolimin relativ, nuk mund t'i imponohet një të burgosuri për një kohë të pacaktuar. Një shteti duhet të rishikonte vetminë e një të burgosuri, të jepte arsye për çdo vendim për të vazhduar veçimin dhe të monitoronte gjendjen fizike dhe mendore të të burgosurit.

Shih edhe rastet, kohëve të fundit: [Hasen k. Norvegjisë](#), vendimi mbi pranueshmërinë (Komiteti) i 29 majit 2018.

Piechowicz k. Polonisë dhe Horych k. Polonisë

17 prill 2012

Të dy rastet kishin të bënin me një regjim në burgjet polake për të burgosurit që klasifikohen si të rrezikshëm. Aplikantët u ankuan në veçanti se regjimi "i të burgosurve të rrezikshëm" dhe kushtet e mbajtjes, duke përfshirë kufizimet në vizitat, të cilave u janë nënshtruar janë/ishin çnjerëzore dhe degraduese dhe shkelnin të drejtën e tyre për jetën private dhe familjare. Gjykata konstatoi **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) **dhe Nenit 8** (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare) të Konventës në të dy rastet. Ajo vendosi në veçanti se mbajtja e të burgosurve nën atë regjim për disa vjet, në izolim, pa stimulim të mjaftueshëm mendor dhe fizik dhe pa shqyrtuar nëse kishte arsye konkrete për zbatimin e zgjatur të atij regjimi, nuk ishte e nevojshme për të ofruar sigurinë në burg.

Shih edhe, ndër të tjera: [Paluch k. Polonisë](#) dhe [Iderswiderski k. Polonisë](#), aktgjykimet e 16 shkurtit 2016; [Karowski k. Polonisë](#), aktgjykimi i 19 prillit 2016.

X k. Turqisë (nr. 24626/09)

9 tetor 2012

Ky rast kishte të bënte me një të burgosur homoseksual i cili, pasi u ankua për akte frikësimi dhe ngacmimi nga të burgosurit e tjerë, u vendos në vetmi për më shumë se 8 muaj gjithsej. Gjykata ishte e mendimit se këto kushte paraburgimi i kishin shkaktuar atij vuajtje fizike mendore, së bashku me një ndjenjë se i ishte zhveshur dinjiteti, duke përfaqësuar kështu "trajtim çnjerëzor ose degradues" në **shkelje të Nenit 3** të Konventës. Më tej, ajo konstatoi se arsyet kryesore e vetmisë së aplikantit nuk ishte mbrojtja e tij, por orientimi i tij seksual. Ajo kështu konkludoi se kishte pasur trajtim diskriminues në **shkelje të Nenit 14** (ndalimi i diskriminimit) të Konventës.

Öcalan k. Turqisë (nr. 2)

18 mars 2014

Aplikanti, themeluesi i PPK-së (Partia e Punëtorëve të Kurdistanit), një organizatë ilegale, u ankua veçanërisht për kushtet e mbajtjes së tij (në veçanti izolimin e tij shoqëror dhe kufizimet në komunikimin e tij me anëtarët e familjes së tij dhe avokatët e tij) në burg në ishullin İmralı, ku ai u mbajt në vetmi deri më 17 nëntor 2009, kur pesë të burgosur të tjerë u transferuan atje.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës për kushtet e mbajtjes së aplikantit deri më 17 nëntor 2009 dhe se **nuk** kishte pasur **shkelje të Nenit 3** në lidhje me kushtet e mbajtjes së tij gjatë periudhës pas kësaj date. Nga njëra anë, duke pasur parasysh një numër të caktuar aspektesh, të tilla si mungesa e mundësive të komunikimit që do të kishin kapërcyer izolimin shoqëror të aplikantit, së bashku me vështirësitë e mëdha që vazhdonin për vizitorët e tij për të fituar qasjen në burg, Gjykata konstatoi se kushtet e burgut të vendosura mbi aplikantin deri më 17 nëntor 2009 kishin përbërë trajtim çnjerëzor.

Nga ana tjetër, duke pasur parasysh veçanërisht ardhjen e të burgosurve të tjerë në burgun Ìmrali dhe shpeshësinë e rritur të vizitave, doli në një përfundim të kundërt në lidhje me mbajtjen e tij pas asaj date.

Harakchiev dhe Tolumov k. Bullgarisë

8 korrik 2014

Ky rast kishte të bënte me burgim të përjetshëm pa zbutje të aplikantit të parë dhe regjimin e rreptë të mbajtjes, duke përfshirë izolimin, në të cilin u mbajtën ai dhe aplikanti i dytë, një tjetër i burgosur i përjetshëm. Të dy aplikantët u ankuan *ndër të tjera* se regjimi i rreptë i burgut të cilit i ishin nënshtruar si të burgosur të përjetshëm, së bashku me kushtet e mbajtjes së tyre, ishin çnjerëzore dhe degraduese. Veçanërisht, sipas regjimit për të burgosurit e përjetshëm ata ishin mbyllur përgjithmonë në qeli (përveç një shëtitje ditore prej një ore) në izolim nga pjesa tjetër e popullsisë së burgut, pa ujë të pijshëm dhe pa qasje në tualet.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës në lidhje me regjimin dhe kushtet e mbajtjes së dy aplikantëve. Sa i përket regjimit të rreptë të mbajtjes, Gjykata konstatoi në veçanti se efekti kumulativ i kushteve të përjetuara nga aplikantët që përfshinte izolimin, ventilimin joadekuat, ndriçimin, ngrohjen, higjienën, ushqimin dhe kujdesin mjekësor kishte qenë çnjerëzore dhe degraduese. Në të vërtetë, izolimi i aplikantëve duket të jetë rezultat i zbatimit automatik të dispozitave ligjore vendase që rregullojnë regjimin e burgut sesa ndonjë shqetësimi të veçantë të sigurisë në lidhje me sjelljen e tyre. Gjykata gjithashtu vendosi që kishte pasur **shkelje të nenit 13** (e drejta për zgjidhje efektive) të Konventës në lidhje me mungesën e mjeteve efektive juridike sa i përket kushteve të mbajtjes së aplikantëve. Në fund, sipas **Nenit 46** (forca detyruese dhe zbatimi i aktgjykimeve) të Konventës, Gjykata vendosi që për të zbatuar siç duhet aktgjykimin në këtë rast Bullgaria duhet të reformojë, mundësisht përmes legjislacionit, kornizën ligjore që administron regjimin e burgut të zbatueshëm për personat e dënuar me burgim të përjetshëm me ose pa lirim me kusht duke adresuar, në veçanti, vendosjen e një regjimi burgimi shumë të kufizuar dhe izolimin automatikisht mbi të gjithë të burgosurit me burgim të përjetshëm.

Shih edhe, ndër të tjera: **Manolov k. Bullgarisë**, aktgjykimi i 4 nëntorit 2014; **Halil Adem Hasan k. Bullgarisë**, aktgjykimi i 10 marsit 2015.

Kontrollet me zhveshje të të burgosurve

Valašinas k. Lituanië

24 korrik 2001

Ndërsa vuante një dënim me burg për vjedhje, posedim dhe shitje të armëve të zjarrit, aplikanti u urdhërua, pas vizitës së një të afërmi, të zhvishej lakuriq në prani të një gruaje zyrtare burgu, gjë që ai pretendoi se ishte bërë për ta poshtëruar atë. Atëherë ai u urdhërua të ulet, dhe organet e tij seksuale dhe ushqimi që kishte marrë nga vizitori u ekzaminuan nga rojet që nuk kishin doreza.

Gjykata konstatoi se mënyra në të cilën ishte kryer ky kontroll i veçantë tregoi një mungesë të qartë respekti për aplikantin dhe në të vërtetë i zvogëloi dinjitetin e tij njerëzor. Ajo erdhi në përfundim se kishte përbërë trajtim degradues në **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës.

Iwańczuk k. Polonisë

15 nëntor 2001

Gjatë paraburgimit të tij, aplikanti kërkoi leje për të votuar në zgjedhjet parlamentare në vitin 1993. Atij iu tha nga një grup rojesh burgu që të lejohej të votonte ai do të duhet të zhvishet dhe t'i nënshtrohet një kontrolli trupi.

Ai hoqi rrobat përveç të brendshmeve, në këtë moment rojet e burgut e përqeshën, shkëmbyen fjalë poshtëruese për trupin e tij dhe e abuzuan verbalisht. Ai u urdhërua të zhvishej lakuriq, por refuzoi ta bëjë këtë dhe më pas u kthye në qelinë e tij pa u lejuar të votojë.

Gjykata konstatoi se kjo sjellje përbëri trajtim degradues, në **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Nuk kishte pasur ndonjë arsye bindëse për të konstatuar se urdhri për t'u zhveshur para rojeve të burgut ishte i nevojshëm dhe i justifikuar për arsye sigurie, duke pasur parasysh sjelljen paqësore të aplikantit gjatë mbajtjes së tij, faktin që ai nuk ishte akuzuar për një krim të dhunshëm asnjë të vepër penale të mëparshme dhe se nuk ishte treguar se kishte arsye për të pasur frikë se ai do të sillej dhunshëm. Ndërsa kontrollet me zhveshje mund të jenë të nevojshme në raste të caktuara për të garantuar sigurinë e burgut ose për të parandaluar çrregullimet në burgje, ato duhej të kryheshin në një mënyrë të përshtatshme. Sjellja synonte të provokonte ndjenja poshtërimi dhe inferioriteti, si në këtë rast, tregoi mungesë respekti për dinjitetin njerëzor të një të burgosuri.

Frerot k. Francës

12 qershor 2007

Duke shërbyer një dënim me burgim të përjetshëm për një numër veprash penale, përfshirë vrasjen dhe grabitjen e armatosur, aplikanti, ish-pjesëtar i një lëvizje të armatosur të së majtës ekstreme, iu nënshtrua kontrolleve me zhveshje rregullisht sa herë që dilte nga dhoma e vizitave në burgun e Fresnesit, ku ai u mbajt midis 1994 dhe 1996. Kur ai refuzoi, ai u dërgua në një qeli disiplinore.

Gjykata vendosi se kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Ndërsa pranoi që kontrollet me zhveshje ishin aplikuar mbi aplikantin për të ruajtur sigurinë ose për të parandaluar veprat penale, Gjykata u ndal në faktin që, nga një burg në të cilin ai u mbajt në tjetrin ndryshonte procedura e kontrollit. Ajo pritej të paraqitej në inspektime anale vetëm në Fresnes, ku ekzistonte një supozim se çdo i burgosur që kthehej nga dhoma e vizitave po fshihte sende ose substanca në pjesët më intime të personit të tij. Prandaj, Gjykata mund të kuptonte që të burgosurit në fjalë mund të ndjenin se ishin viktima të masave arbitrare, veçanërisht pasi procedura e kontrollit ishte përcaktuar në një qarkore dhe i lejonte secilit drejtor burgu një masë të madhe diskrecioni.

El Shennawy k. Francës

20 janar 2011

Duke vuajtur një dënim me burg për një numër veprash, aplikanti u ankua në veçanti për kontrollet me zhveshje, të cilave iu nënshtrua gjatë procedurave penale kundër tij.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës. Kontrollet në fjalë nuk ishin bazuar siç duhet në nevoja të ngutshme të sigurisë. Megjithëse ato kishin ndodhur për një periudhë të shkurtër kohore, ato kishin të ngjarë të ngjallnin te aplikanti ndjenjat e arbitraritetit, inferioritetit dhe ankthit karakteristike e një shkalle poshtërimi që shkonte përtej nivelit që kërkonte pashmangshëm kontrolli me zhveshje të të burgosurve.

S.J. (Nr. 2) k. Luksemburgut (nr. 47229/12)

31 tetor 2013

Aplikanti, i cili po vuante një dënim me burg, u ankua se, për qëllimet e një kontrolli me zhveshje, ai ishte detyruar të zhvishej në një kabinë të hapur në prani të një numri rojesh. Ai pretendoi se një kontroll me zhveshje në kushte të tilla kishte përbërë trajtim çnjerëzor dhe degradues.

Gjykata vendosi se **nuk** kishte **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës as në aspektin e saj material e as në atë procedural. Duke vënë në dukje, në veçanti, se struktura e ambienteve nuk ishte ideale, për aq kohë sa kabina në fjalë u hapte në një dhomë ku të burgosurit që kontrolloheshin mund të shiheshin nga palët e treta, Gjykata megjithatë konsideroi se nuk mund të konkludohej nga vetëm kjo strukturë që kontrollet me zhveshje të kryera në atë zonë nënkuptonin një shkallë vuajtjeje ose poshtërimi që shkonte përtej asaj që ishte e pashmangshme.

Përveç kësaj, dhe në lidhje veçanërisht me kontrollimin e trupit në mosmarrëveshje në këtë rast, nuk kishte asnjë provë në dosjen e lëndës që kishte pasur ndonjë dëshirë për të poshtëruar, dhe në të vërtetë aplikanti nuk kishte pretenduar se ai kishte qenë viktimë e rojeve të parespektueshme ose që këta të fundit ishin sjellë në mënyrë të tillë që të tregonin se po synonin ta poshtëronin.

Milka k. Polonisë

15 shtator 2015

Ky rast kishte të bënte me ndëshkimet disiplinore të aplikantit për refuzimin e kontrollit me zhveshje në burg. Gjykatat polake kishin hedhur poshtë ankesat e tij - pa shqyrtuar arsyet reale për masat disiplinore - me arsyetimin se ai kishte refuzuar t'i nënshtrohej kontrolleve të trupit dhe se kjo përbënte një shkelje disiplinore.

Gjykata shpalli ankesën e aplikantit sipas Nenit 3 (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës **të papranueshme** si qartazi të pabazuar, duke konstatuar se në rastin aktual nuk kishte asnjë element nënçmimi ose poshtërimi që mund të shkaktonte shkelje të Nenit 3. Ajo megjithatë vendosi se kishte **shkelje të Nenit 8** (e drejta për respektimin e jetës private) të Konventës. Në lidhje me këtë, Gjykata vuri në dukje në veçanti se, ndërsa kontrollet me zhveshje mund të jenë të nevojshme në raste të caktuara për të garantuar sigurinë e burgut ose për të parandaluar çrregullimet në burgje, ato duhej të kryheshin në një mënyrë të përshtatshme. Në rastin e aplikantit, megjithatë, Gjykata konstatoi se nuk ishte treguar që ndërhyrja për të cilën u ankua ishte e justifikuar nga një nevojë e ngutshme shoqërore dhe se ajo ishte proporcionale në ato rrethana.

Roth k. Giermanisë

22 tetor 2020⁸

Ky rast kishte të bënte me ankesën e aplikantit për kontrolle me zhveshje të përsëritura të rastit në burg dhe refuzimin e gjykatave vendase për t'i dhënë atij kompensim për dëmin jo-material.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 3** (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) të Konventës, duke konstatuar se kontrollet kishin shkuar përtej elementit të pashmangshëm të vuajtjes ose poshtërimit të lidhur me një formë të caktuar të trajtimit të ligjshëm, dhe se ato kishin zvogëluar dinjitetin njerëzor të aplikantit dhe kishin përbërë trajtim degradues. Ajo vuri në dukje në veçanti se mënyra në të cilën ishin kryer kontrollet e përsëritura nuk kishte sjellë ndonjë element tjetër duke e nënçmuar ose poshtëruar panevojshëm aplikantin. Sidoqoftë, për shkak të mungesës së një qëllimi të ligjshëm për këto kontrolle të përsëritura dhe të përgjithësuara, ndjenja e arbitraritetit dhe ndjenjat e inferioritetit dhe ankthit që shpesh shoqërohen me to, si dhe ndjenja e një shkeljeje serioze të dinjitetit të padiskutueshëm të nxitur nga detyrimi për t'u zhveshur para një personi tjetër dhe t'i nënshtrohet inspektimit të anusit, kishte rezultuar në një shkallë të poshtërimit që tejkalon nivelin, të pashmangshëm dhe, pra, të tolerueshëm, që përfshijnë kontrollet me zhveshje të të burgosurve. Gjykata gjithashtu vendosi se kishte **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjete juridike efektive) të Konventës, duke konstatuar se nuk kishte pasur ndonjë mjet efektiv juridik përpara një autoriteti kombëtar për të trajtuar përmbajtjen e ankesës së aplikantit sipas Nenit 3.

Video-survejimi i një qelie

Van de Graaf k. Holandës

1 qershor 2004 (vendim mbi pranueshmërinë)

Në maj 2002, aplikanti u arrestua dhe u mor nën përkujdesje nën dyshimin se kishte qëlluar dhe vrarë një politikan të njohur. Ai u vendos nën mbikëqyrje të përhershme të kamerës.

⁸. Ky aktgjykim do të marrë formë të prerë në rrethanat e përcaktuara në Nenin 44 § 2 të [Konventës](#).

Thirrjet e tij kundër urdhrave të njëpasnjëshëm për të zgatur mbikëqyrjen e tij të përhershme me kamerë u pranua si e bazuar, gjykatat konstatuan se nuk kishte bazë ligjore për vendosjen e një mase të tillë, duke pasur parasysh regjimin e tij individual të mbajtjes. Në korrik 2002, një ndryshim u fut në rregulloren përkatëse të burgjeve, ku gjithashtu u bë e mundur vendosja e të paraburgosurve që ishin nën një regjim individual të mbajtjes nën mbikëqyrje të përhershme të kamerës. Në të njëjtën ditë, drejtori i qendrës së paraburgimit lëshoi një urdhër të ri për mbikëqyrjen me kamerë të aplikantit. Ankesa e aplikantit këtë herë u refuzua pasi, *ndër të tjera*, masa kishte një bazë të mjaftueshme ligjore në rregullat e ndryshuara.

Gjykata shpalli kërkesën të **papranueshme**, sipas Nenit 3 (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose poshtëruës) dhe Nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare) të Konventës, si qartazi të pabazuar. Së pari, Gjykata vlerësoi se, ndërsa u vëzhgua përgjithmonë nga një kamerë për një periudhë prej rreth katër muaj e gjysmë mund t'i ketë shkaktuar aplikantit ndjenja shqetësimi për mungesën e ndonjë forme të privatësisë, nuk ishte vërtetuar sa duhet që një masë e tillë në fakt e kishte nënshtruar atë ndaj vuajtjeve mendore të një niveli ashpërsie të tillë që të përbënte trajtim çnjerëzor ose degradues. Së dyti, Gjykata vuri në dukje se vendosja e aplikantit nën mbikëqyrjen e përhershme të kamerës përbënte ndërhyrje serioze në të drejtën e tij për të respektuar jetën e tij private. Sidoqoftë, masa kishte bazë në ligjin e brendshëm dhe ndiqte qëllimin legjitim të parandalimit të arratisjes së aplikantit ose dëmtimit të shëndetit të tij. Prandaj, duke pasur parasysh trazirat e mëdha publike të shkaktuara nga vepra penale e aplikantit dhe rëndësinë e sjelljes së tij në gjyq, Gjykata konstatoi se ndërhyrja për të cilën u ankua mund të konsiderohej e nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë publike dhe parandalimit të çrregullimit dhe krimit.

Riina k. Italisë

11 mars 2014 (vendim mbi pranueshmërinë)

Aplikanti, i cili u dënua me burgim të përjetshëm për kryerjen e krimeve shumë të rënda, përfshirë komplotin e tipit mafioz dhe vrasjet e shumta, u ankua për faktin se ai ishte nën mbikëqyrje të vazhdueshme me kamerë në qelinë e tij, duke përfshirë edhe tualetet. Ai pretendoi se mjetet juridike të brendshme në dispozicion në lidhje me këto masa ishin joefektive.

Gjykata shpalli kërkesën të **papranueshme** sipas Nenit 3 (ndalimi i trajtimit çnjerëzor ose degradues) dhe 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare) të Konventës, duke konstatuar se aplikanti nuk kishte shteruar mjetet juridike të brendshme në dispozicion të tij për të apeluar kundër zbatimit të masës së mbikëqyrjes me kamerë.

Gorlov dhe të tjerë k. Rusisë

2 korrik 2019

Ky rast kishte të bënte me mbikëqyrjen e përhershme me kamerë të të paraburgosurve në qelitë e tyre nga kamerat televizive me qark të mbyllur. Aplikantët u ankuan, në veçanti, se mbikëqyrja e vazhdueshme e qelive të tyre, në disa raste nga rojet femra, kishte shkëlur të drejtën e tyre për të respektuar jetën e tyre private.

Gjykata vendosi se kishte pasur **shkelje të Nenit 8** (e drejta për respektimin e jetës private) të Konventës, duke gjetur se masa në fjalë nuk kishte qenë në përputhje me ligjin. Megjithatë Gjykata mund të pranojë se mund të jetë e nevojshme të monitorohen zona të caktuara të institucioneve penale, ose të burgosur të caktuar mbi një bazë të përhershme, ajo konstatoi në veçanti se korniza ligjore ekzistuese në Rusi nuk mund të konsiderohej si mjaft e qartë, precize dhe e detajuar që të sigurojë mbrojtje të përshtatshme kundër ndërhyrjeve arbitrare nga autoritetet publike me të drejtën për të respektuar jetën private. Gjykata gjithashtu vendosi se kishte **shkelje të Nenit 13** (e drejta për mjete juridike efektive) të Konventës **në lidhje me Nenin 8** në lidhje me dy prej aplikantëve, duke konstatuar se ata nuk kishin në dispozicion mjet juridik efektiv të brendshëm për ankesën e tyre për shkelje të së drejtës për të respektuar jetën e tyre private.

Shih edhe: **Izmestyev k. Rusisë**, aktgjykim i 27 gushtit 2019.

Kontakt i medias:
Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08